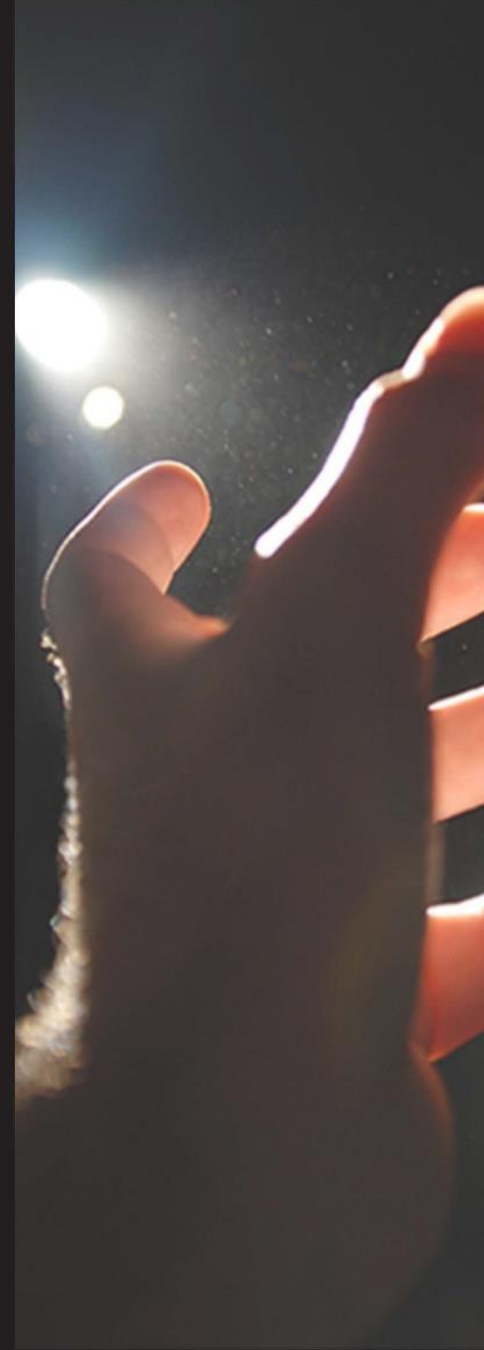

Ahenk

FİKİR
KÜLTÜR
EDEBİYAT
DERGİSİ

Yıl:2003 / Aralık
Sayı : 10
ISSN : 1308-3732

Merhamet

www.ahenkdergisi.com

AHENK 10. SAYI DİZİN

10. SAYI

ARALIK 2003

Karaçorlu Mehmet Sait, **Editör'den**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 4

Pekin Süleyman, **Global Gladyatör**, (Şiir) Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 5

Bostan Hayri, **Hayat Devam Ediyor (2)**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 6,7

Köse Kübra, **Ağlayabilmeniz**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 7

Şerifoğlu Adnan, **Yitik**, (Şiir) Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 8

Yüksel Coşkun, **Cuma Mektubu**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 10

Gür Nurettin, **Açmazım**, (Şiir) Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 11

Gündoğan Fatma, **Kutsal Nimet**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 12

Yüksel Coşkun, **Çetinkale İstasyonu**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 14, 15

Gagavuz Atilla, **Sen Ne Kadar Kendinsin?**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 16, 17

Atalay Mustafa, **Bir Faşo'dan Ahmed'e Mektup**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 18, 19

Harputlu Mehmet, **Minelbab İlelmihrap**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 20, 21

Karaman İsmail, **Sinema**, Kasım 2003, Sayı: 10, Sayfa: 24,25

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ

SAYI 10 ARALIK 2007

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR
EDEBİYAT DERGİSİ

SAHİBİ

AHENK AJANS İLETİŞİM
VE BİLİŞİM HİZMETLERİ

EDİTÖR

M. SAİT KARAÇORLU

YAYIN KURULU

- * M.S.Karaçorlu
- * Bicahi Esgici
- * Atilla Gagavuz
- * Bahri Akçoral
- * Coşkun Yüksel

İDARE YERİ

Yahyakaptan Mahallesi F46

D:27 K:6 İzmit

İLETİŞİM

0 262 311 54 58

editor@ahenkdergisi.com

DİZGİ-MİZANPAJ

Âhenk Ajans

BASKI

.....

Bu sayıda;

Karaçorlu Mehmet Sait, Editör'den.....	5
Peşin Süleyman, Global Gladyatör.....	6
Bostan Hayri, Hayat Devam Ediyor (2).....	7,8
Köse Kübra, Ağlayabilmeniz.....	8
Şerifoğlu Adnan, Yitir.....	9
Yüksel Coşkun, Cuma Mektubu.....	11
Gür Nurettin, Açmazım.....	12
Gündoğan Fatma, Kutsal Nimet.....	13
Yüksel Coşkun, Çetinkale İstasyonu.....	15,16
Gagavuz Atilla, Sen Ne Kadar Kendinsin?.....	17,18
Atalay Mustafa, Bir Faşo'dan Ahmed'e Mektup..	19,20
Kutlu Dilruba, Sen Gittin.....	21
Harputlu Mehmet, Minelbab İlelmihrap.....	22,23
Karaman İsmail, Sinema.....	24,25

Hükümranlık masanın hakim noktasındaydı. Tok ve kararlı sesiyle konuşuyordu. Bir şeylerin yanlış gittiğini, toplantının amacının bu yanlışlığı gidermeye yönelik olduğunu, düşünce ve önerilerin kişisellikten uzak olarak açıklanması gerektiğini uzun uzun anlattığı nutkunu şöyle bitirdi. “Zarar görenlerin yakınmaları doğaldır. Ancak biliyorsunuz, yumurta kırılmadan omlet yapılmaz. Biz olmasak kaos doğardı. Daha çok yumurta kırılır ve ortaya omlet de çıkmazdı. Asıl önemli olan bu kaosu doğmasına engel olmaktır.” Akıl söz aldı: “Efendim diye başladı söze, yerden göğe kadar haklısınız, gerçekten zarar görenlerin yakınması ancak bir yöntem tartışması açabilir. Yoksa hükümranlığınız tartışma dışıdır. Bu bakımdan mümkün olan en az zararlı işleri sürdürebilmenin yöntemleri üzerinde tartışmalıyız.” Sonra bu temel düşüncesinin makul ve mantıklı gerekçelerini sıraladı uzun uzun. Adalet söz aldı. “Ben yöntem önermek konumunda değilim. Sadece bir uyarıda bulunmak istiyorum. Kurallara bağlı kalmadığımız sürece ben zarar görürüm. Benim zarar görmem ise korktuğunuz kaosu başlangıcı olur. Yönteminizi iyi belirleyin. Yanlış kurallar yanlış adımlar getirir. Bu yanlış adımlar kuralları esnetmenize yol açar. Kuralların nasıl olduğu benim alanımın dışında, ben sadece olayın kuralla uygunluk derecesiyle ilgilenirim. Kuralların yol açtığı zararlarla asla ilgilenmem” dedi. Güç, Hükümranlığın hemen sağındaydı. Söze atıldı. Sert ve tartışmaya kapalı cümlelerle konuştu: “Kuralları uygulamak benim işimse, onları değiştirmek yetkisi de bende olmalı. Kurallara bağlılık veya yöntem tartışmaları benim alanıma tecavüzdür. Bırakın işimi nasıl biliyorsam öyle yapayım. Ben olmasam ne kuralların, ne yöntemlerin ne de...” cümlesinin devamını getiremedi Güç, Hükümranlığın bakışları değişmişti. “ne de Hükümranlığın bir anlamı kalır” şeklinde devam edeceğini anlamış sözünü kesmişti. “Tamam ” dedi Hükümranlık, “biz de yöntem tartışması demiştik. Yöntemle ilgili önerilerinizin dışında fikir beyan etmeyin. Gündem dağılır.” Sevgi, heyetin uzak köşesindeydi. Güç duyulur kısık bir sesle söz istedi. Sevginin söze karışması ortalıkta esen soğuk havayı yumuşattı, gerginliği giderdi. “Efendim dedi, madem ki yöntem tartışması yapıyoruz, izin verirseniz bir yöntem eleştirisi yapmak istiyorum. Ben bağımsız kalmalıyım. Denetlenmemeliyim. Siz beni kullanıyor, varlık amacım dışında sahalara itiyorsunuz. Beni yönetme yöntemlerinden biri saymayınız. Ben bağımsız ve özgür kalırsam daha çok işinize yararım.” Öfke sabırsız ve kaba bir şekilde atıldı. “Hayır” dedi. “Bence zarar görenlerin asıl nedeni sensin dedi sevgiye. Çünkü sen zaafsın. Sen savunma duvarlarını yıkıyorsun. Oysa ben saldırmayla beraber savunma surları da örüyor, koruyorum. Asıl benim bağımsız kalmam, serbest bırakılmam gerekir.

Bakın o zaman nasıl küçük zararlar karşısında anlamlı ve büyük zaferler ortaya çıkacaktır.” Çatışma söze karıştı: “Evet ” dedi, “öfkeyi destekliyorum. Aslında onunla beraber çalıştığımız zamanlar bütün gelişmelere, uygarlığa, hayatı kolaylaştıran her şeye biz imza atıyoruz. Fakat yine de ortaya çıkan birkaç küçük zarardan dolayı eleştiriliyor, horlanıyoruz.” Uzlaşma pürüzsüz, yumuşak ses tonuyla girdi söze: “Ben yapısal olarak herhangi bir şeye itiraz etmemem gerekir gibi anlaşıyorum. Bundan şikayetçiyim. Evet her karşı fikrin bir ortak paydada birleştirilmesinin en iyi yöntem olduğunda ısrarlıyım. Ancak Öfke ve Çatışmanın bu saldırgan ve bencil tavrına karşı çıkmak zorundayım. Bütün gelişme ve uygarlığın onların eseri olduğuna dair görüşlerine katılmıyorum. Hiç etkileri yoktur da demiyorum. Aslında bu konuda doğruyu bulmak için bir ortak nokta belirleyebiliriz.”

Akıl son derece dalkavuk ve yalaka tavrının zirvesindeydi. Hükümranlığa dönerek, “İşte saltanatınızın gerçek kanıtı” dedi. “Ben dememişmiydim, bütün bu tartışmalar, karşı görüşler sizin hepimizin sahibi olduğunuzu gösteriyor. Biz sizler için varız. Siz olmanız tek başımıza bizim hiçbir değerimiz yok. Bizi dinlediniz, ama karar yine sizin olacak.”

Masanın en sonunda, kapıya en yakın yerde, hiç söz almamış ve hiç söz verilmemiş biri duruyordu. Ayağa kalktı. Başlar belli belirsiz ona doğru döndü. Çok da önemsenmeyen konumunu bu belirsiz baş çeviriler pekiştirdi.

“Ben gidiyorum “ dedi. “ Görüyorum ki bu masada benim yerim yok. Sizi sorunlarınız, yöntem tartışmalarınız, çatışmalarınız ve uzlaşmalarınızla baş başa bırakıyorum ”

O kapıdan çıkar çıkmaz ışıklar söndü. Etraf kararı. Yöntem tartışmaları kavgaya dönüştü. Göz gözü görmüyordu. O çıkıp gidince korktukları kaos başladı.

Kan, cinayet, soygun, savaş, yoksulluk, korku, acı ve ızdırap Hükümranlığın yerine geçti. Onlardan da kanlı bir ihtilalle egemenliği Yalan devraldı. Akıl da, öfke de, sevgi de, uzlaşma da, güç de Yalan'ın bendesi oldular. O'nun hizmetine girip O'na yalakalık ve dalkavukluk yapmaya başladılar.

Kapıdan sessizce çıkıp gidenin Merhamet olduğunu öylesine unuttular ki bir daha hatırlayan çıkmadı.

Editör

Global Gladyatör

Hiçbir noter onaylamadı varlığımızı
Sizi gökdelen sürüngenleri
Değer kemiricileri
Bay ve bayan kunduz
Satın aldıkça satın alınıyorsunuz

Hiç bu kadar gönüllü toplamamıştı kölelik
Evet dünya bir köy
Spartaküs onun muhtarıdır
Nüfus suretiniz var siz yoksunuz
Sakallarınız çıkıyor çok, siz yok

Yüz yirmi beygir bir Ferrari yok etti sizi
Geçen yüzyılda da yoksunuz
Yokluk sizinle anlam buldu
Boğuluyordu yokluk bir ara devrede
Hayatımı kurtardınız
Ona yüzmeyi öğrettiniz ve gökte girdi
İşte bu bende

Geri gel ey insan kalbinin yeşil kalkanı
Geri gel ey yüz kızarması güneşi geri
Ateşte açan çiçek, suda doğan öfke
Ellerindeki beton tozlarını silkele gel
Dağlara çık

Yüksek tepelere tersane kur
Meteoroloji hava açık
Bir kesik an içre milyonlarca vakit olduğudur bildiğim
Durum dokuz yıldır Sakarya Bölge İdarede dosyada
Hüküm: Nuhsuzluğa çarptırıldığı Ruh.

9.7.2000- Antalya

Süleyman PEKİN

Hayat Devam Ediyor (2)

Çaresizlik Ve Vicdan Azabı

Depremde hayatta kalmış olan bizler elbette üzerimizdeki korku ve şaşkınlığı atabildiğimiz ölçüde, hiçbir ayırım yapmadan önümüze çıkan her duruma müdahale etmeye, birilerini kurtarmaya çalıştık. Ama felaketin boyutları o kadar büyüktü ve o kadar hazırlıksız yakalanmıştık ki, gözümüzün önünde, beton yığınları altında, bir şekilde canlı kalmış o kadar insanla karşılaştık ki, onlara yardım edememenin, hiçbir şey yapamamanın kahredici üzüntüsü ile, ellerimizle beton yığınlarına meydan okurcasına çırpınıyorduk; fakat hiçbir şey elimizden gelmiyordu.

Biz bu çaresizliği günlerce yaşadık, hatta haftalarca. O kadar ki, depremde ölenlere gıpta ettik zaman zaman. Kısacası durum ölümden de beterdi. Ölüm öylesine sıradanlaşmıştı ki, ölmüş olmak mı, ölmek mi daha cazipti, yoksa hayatta kalmak mı? Ölenler ölmüştü, belki hiçbir şey anlayamadan, ne olup bittiğini ayımsayamadan ölmüşlerdi. Esas zor olan, enkazların altında, sandviç gibi yığılmış yüksek binaların altında kalanların durumuydu. Bu durumda olanların bir çoğu saatler, hatta günler sonra kurtarılmışlardı. Ama bir çokları da, kurtarılmayı bekleyerek geçen saatler, günler sonra, yavaş yavaş ölmüşlerdi. Onlar bir kere ölmüşlerdi. Zor ölmüşlerdi. Ama geride bıraktıkları onlarla birlikte defalarca öldü öldü dirildiler. Ölülerini çıkarıp ebedi

istirahatgahlarına tevdi edebilenler onlara karşı son görevlerini yapmanın huzurunu duyuyorlardı. Çünkü bu büyük bir işti. Enkaz altlarında canlı insanların olma olasılığından ve makine, alet ve uzman kurtarıcı yetersizliğinden çalışmalar yavaş yürüyor, her geçen günse işi daha da zorlaştırıyordu. Uykusuzluk, açlık, susuzluk, aşırı moral çöküntüsü birbirine eklenince durum dayanılmaz bir hal alıyordu. Yaz günleri olduğu için gündüzleri çok sıcak, geceleri serin, rutubetli ve bol sivri sinekliydi. Artık her yanı kesif bir ölü kokusu sarmıştı. Bu dayanılmaz koku giysilerimize, vücudumuza ve her yana sinmişti. Bu sade bir ölü kokusu değildi. Enkaz altlarında, buz dolaplarında, kırılan saklama kaplarında bozulan gıdaların kokusuyla ceset kokuları birbirine karışıyor çevreye yayılıyordu. Her tarafta sular kesikti, elektrikler kesikti. Akaryakıt istasyonları çalışmıyordu. Açık hiçbir yer yoktu, hayat durmuştu.

Kocaeli'nin sanayi kenti olması nedeniyle zaten nüfus yoğunluğu fazladır. Bir de yurdun her yanından insanlar bölgeye akın edince trafik kilitlendi. Artık ne ambulanslar, ne iş makineleri, ne kurtarma araçları, ne yardım taşıyan araçlar, ne yaralı ya da ölü taşıyan araçlar bir yerden bir yere gidebiliyordu. Birinci, ikinci, üçüncü günler enkaz altlarından çıkarılan yaralılar bu kez bir hastane ya da sağlık ekibine ulaştırılamıyordu. Ambulans ve benzeri araçlar yoktu ortalıklarda. Özel araçlar da, belki her biri bir yerlere koşturduğu için onlar da durmuyor, yardımcı olmuyordu. Enkazdan kendi gayretleriyle çıkardığı çocuğu kucağında, çaresiz ona buna yalvaran insanlar gördüm. Enkaz altından on saat, on beş saat, yirmi saat sonra çocuğunu, eşini, annesini, babasını çıkarmış; ama bir yere götüremediği, tıbbi müdahale yapılamadığı için kurtardığı kişi oracıkta ölenler az değildi. Bunun nedeni, deprem hayli geniş bir bölgede

meydana gelmişti. Ankara tarafından gelen yardımlar Adapazarı'nda, İstanbul'dan gelenler İzmit'in girişinde, Bursa yönünden gelenlerse Yalova'da takılıyordu. Kilitlenen trafik de buna eklenince, özellikle şehir merkezi dışında kalan köy ve kasabalar, sahil şeridindeki siteler ve yerleşim yerleri çok şanssızdı.

Mezarlar beko kepçelerle açılıyor, bir çok ölünün kimlik tespiti dahi yapılamadan, damperli kamyonlarla götürülüyor ve toplu mezarlara gömülüyordu. İlk günler bu bile yapılamadı, saatlerce, günlerce cesetler ortalarda, sahipsiz bekledi. Çevre illerden gelen yardımlar daha çok insanların öbek öbek toplandığı yerlere yöneliyordu. Buralarda biriken insanlar ise daha çok depremden canı kurtulmuş; ama yakınları enkaz altında kalmış olanlara göre durumları en iyi olan vatandaşlardı. Asıl sıkıntı yaralı ve ölü kurtarma çalışmalarının sürdürüldüğü alanlardaydı. Oralarda insanlar yorgun, çaresiz, susuz, bitkindi. Çevreyi kuşatan dayanılmaz ölü kokusu gittikçe dayanılmaz bir hal alıyordu. Ne su, ne ekmek, ne sigara, ne uyku... Oralarda betonlarla boğuşan insanlar bir kader ortaklığı ve bundan kaynaklanan dayanışmayı sergiliyorlardı. Artık senin ölün, benim dirim diye bir şey kalmamıştı. Şu kadar var ki, kendi imkanlarıyla bir makine getirip de çalışma yapanlar ister istemez bencil davranıyorlardı. Herkesin canı yanmıştı, herkes çaresizdi, herkese yetişmek de mümkün değildi. Elimizdeki bir demir kesme makasını birisine verdiğimiz zaman onu bir daha çok zor buluyorduk. Bizden birisi almışsa ondan da bir başkası, ondan bir başkası. Derken verdiğimiz edevat birkaç el değiştirmiş oluyordu.

Çok kısaca vermeye çalıştığım bu görüntüler bizzat benim tanık olduğum olaylardı.

Hayri Bostan

Kübra Köse / Ağlayabilseniz

Ağlayabilseniz anlayabilirdiniz.

Merhameti bilseniz ağlayabilirdiniz.

Merhamet saklı bir kutudur. İçinde hangi iyilikler, ne güzellikler yattığını bilemezsiniz. Madem ki insanız o saklı kutuyu bulmalı, içini açmalı, neler olduğuna bakmalıyız. Ama nasıl açabiliriz, anahtarı kimde nerede bulunur, dersek, o saklı kutunun anahtarı herkeste var. Bütün mesele açmasını bilebilmekte. Sihir değil, büyü değil, sır değil. Sadece acıma duygusu.

Bu duygu merhamet denilen saklı kutuyu açar. İçinden bütün evreni aydınlatacak ışıklar saçan yepyeni bir dünya çıkar. Cinayetler, savaşlar, soygunlar, zulümler, yalanlar, ihanetler biter.

Kalbinde acıma duygusu olmayanların sonsuz bir çölü aşmaya çalışan yaşama savaşları sona erer.

Bütün kötülüklerin, bütün cehaletlerin kökü kazınır.

Merhamet denen saklı kutuyu açamadıkça, dünyada işlenen bütün suçlara ortağız demektir. Herkes yatağının başucuna "BEN SUÇLUYUM" yazılı bir tabela asmalı. Öyle uyumaya çalışmalı.

Oysa merhamet, mühürlü kalpleri bile açabilirdi.

Kübra Köse

Şiir – Adnan Şerifoğlu

Şitik

*Kayboldum ben bu yaşam pazarında
Kim aldı kime sattı beni
Kimin kuluyum ben efendimden uzakta*

*Sesimi bir duyurabilsem sana
Tereddütsüz beni tanırsın, beni efendim
Bu kanlı mahşer ortasında*

Adnan Şerifoğlu

Elmalı Tefsiri'nden; merhamet

Elmalı Tefsiri – 1/35

ALLAH, Rahmandır, pek merhametlidir.

Cenab-ı Hakk, rahman olduğu için ezeli merhameti umumîdir. Her şeyin ilk icadında, ilk varoluşunda, yaratılışında, sahip olduğu bütün ihsan ve nimet o sonsuz merhametin sonucudur. Bundan dolayı, o sonsuz merhametin eseri olmayan hiç bir varlık tasavvur olunamaz. Taşın taş, ağacın ağaç, insanın insan olması böyle sonsuz bir merhametin eseridir. Alemde her şey, O'nun merhametiyle dopdoludur. O sonsuz merhamet; genel bir güvendir, bütünüyle ümidir, göklerden zemine, gezegenlerden zerrelere, ruhlardan cisimlere, cansızlardan canlılara, taştan ağaca, bitkilerden hayvanlara, hayvanlardan insanlara, çalışandan çalışmayana, itaat edenden isyan edene, inanandan kafire, muvahhidden müşrike, melekden şeytana varıncaya kadar alemlerin hepsi Rahman'ın sonsuz merhametine garkolmuşlardır. İşte bu yüzden korkudan azadedilirler.

Ancak bu kadarla kalsaydı, ilim ile cehlin, hayat ile ölümün, çalışmakla ataletin, itaat ile isyanın, iman ile küfrün, küfran ile şükranın, hak ile haksızlığın, adalet ile zulmün hiç farkı kalmamış olurdu. Böyle olsaydı, âlemde iradeden hiçbir eser bulunmazdı. İlim, irade, kesb ve gayretle yücelme imkanı kalmazdı. O zaman hep tabiiyyundan olurduk. Cebriyyundan olurduk. Hem kendimizi, hem Cenab-ı Hakk'ı fiilde mecbur görürdük. Tabiatı merhamete mahkum tanırdık. Çünkü ne O'nun ne bizim irade ve ihtiyarımızdan (dileme ve istememizden) bir eser bulamazdık. Duyduğumuza gidemez, bildiğimizi işleyemez, arzularımızın yanına varamazdık. Bütün hareketlerimizde bir taş veya topaç gibi yuvarlanır durur veya bir ot gibi biter, yiter, giderdik. Ahlata armut, idrise kiraz, limona portakal, Amerikan çubuğuna çavuş üzümü aşılazamazdık. Tarlamıza ekin ekemez, ekmeğimizi pişiremez, elbisemizi vesair ihtiyaçlarımızı sanatlar, sınaatlar vasıtasıyla elde edemezdik.

Semalara çıkmağa özenemez, cennetlere gitmeye çare bulamazdık.

Hayvan gelir hayvan giderdik.

Guma Mektubu

Haccı -hep konuşurduk ya- ben çocukluğumda, Mehmet Akif'in ; Sebilürreşad Dergisi'nden , "Necid Çöllerinden Medine'ye" şiirini okurken hissetmeye başlamıştım. Sen ağlıyordun. Ben kelimeleri anlamıyor ama senin ağlayışından ben anlamasam da şiirde çok dokunaklı, çok güzel, çok derinlikli bir hikaye anlatıldığını hissedebiliyordum. Sonra Hacc için söylenebilecek şeylerin içinde ilk sırayı yine bu şiirin alabileceğinin şuuruna erdim.

Ne kadar uzun zamandır ağlamadığımı, ağlayamadığımı düşündüm. Gözyaşlarının ruhu arındıran, boşaltan ve yücelten etkisinden bu kadar uzun süre uzak kalışımın bana neler kaybettiğini düşünmeye çalıştım. Sonra senin ne kadar kolay ağladığını hatırladım...

Ağabeyimin "sevince, kedere, heyecana, korkuya veya başka birşeye bağlı değil senin ağlaman. Sen zaten ağlamak için bahane arıyorsun. Ağlıyorsun, ağladıktan sonra nasıl olsa bir sebep buluyorsun " dediğini hatırladım.

Gerçektende ağlamak için hiçbir şey bulamazsan, yıllar önce yaşanmış bir şeyi hatırlayıp ağladığını veya "şimdi bu soğukta mehmetçikler ne zorluk içindedir " gibi aslında olmayacak bir sebep uydurup ağladığını hatırlıyorum.

"Gözyaşı medeniyeti " demişti

adamın biri geçmiş kültürümüze. Medeniyetimizle beraber gözyaşlarımızı da kaybettik galiba. İnsan olabilmenin kendi içimize dönebilmek , kendimizi algıyabilmek olduğunu, maymunlar gibi sadece dış dünyayı algılamanın bizi insanlıktan uzaklaştırdığı gerçeğini kaybettiğimiz gibi.

Şimdi artık kaybolan gözyaşlarımıza gözyaşı dökmek zamanı mı ?

Seninle gülmek değil seninle ağlamak güzeldi.

Hep ağladın, hep ağladın, hep ağladın. Sevindin ağladın. üzüldün ağladın. Bir sebep çıktı ağladın. Hiç bir sebep yoksa kendin bir sebep bulup ağladın. Sonra seni hatırladığım tek şey gözyaşları oldu. Seninle bir şeyleri paylaşmaksa dileğim , "şunları beraber okuyup da bir güzel ağlasaydık " der hale geldim.

"Ah anacığım !

Şimdi olmalıydın, seninle ağlamalıydık.Sensiz ağlamak ayıp geliyor bana.

Niye biliyor musun?

Yalnız sana ağlayabiliyordum...
Yalnız sana"

Coşkun Yüksel

AÇMAZIM

Gönlüm akarsa sana akar
Bitersem sende biterim
Olmazım olursun, belki de bulunmazım
Sen en büyük açmazımsın benim

Aşağı inersen yokuşumsun
Gülerken yas tutuşum
İyiyken hastalığım olursun,
Uykudayken kabusum.

Hedefim olsan ulaşılmaz
Arzum olsan kavuşulmazımsın
Bahardayken kışım olursun,
Başlarken sonum.

Aydınlıkken karanlığım olursun,
Yağmurdayken, çamurum.
Konuşurken suskunluğum
Tokluğumda açlığım olursun

Ferhat olsam dağ olursun
Meltemdeyken çöl olursun
Yaşarken Azrailim
Ölürken katilim olursun

Nurettin GÜR

Nutsal Nimet

Fatma Gündoğan

Merhamet sahip olduklarımızın en önemlilerindedir. Onunla zor durumlardan kurtulur, ondan fayda buluruz. Aç olsak ona sığırır, susasak onu içeriz. Onun kucağında uyur, en mutlu sabahlara onun uykusundan uyanırız. Her an bizimledir. Onunla çoğalır, bir insanken bin insan gücüne ulaşırız.

Dost kazanmak, insan olmak, bir ve beraber olmak, güneşi, yıldızları, ayı, ağacı, çiçeği, doğayı fark edebilmek, mutlu olmak ancak onunla beraberken mümkündür.

İçi ve dışı bir olabilmek merhametli olmaya bağlıdır.

Merhamettir güzellik
Temiz bir beden gibi
Merhamettir güler yüz
Açılmış bir çiçek gibi

Yüce Allah istedi
Güzel nimetler verdi
Bunların karşısında
Küçük bir şey istedi

Merhamettir o nimet
Merhamettir o ilaç
Merhamettir o sevinç
Merhamettir o sevgi

Fatma Gündoğan

g ü h e r s e

Güher veya gevher anlamına gelen güherse, kısaca mücevher gibi demektir. Genellikle gümüş veya altın eserlerin değişik yerlerine kondurulan küçük pırıltılı küreciklerdir. Anadolu'da bu küçük küreciklere haşhaş kozaları içinde bulunan yuvarlak taneciklere benzemelerinden dolayı sanatkarlarca, "hışhaş" (haşhaş) sanatı da denilmiştir.

Bir süsleme tekniği olarak maden sanatlarında eski çağlardan beri kullanıldığını görmekteyiz. Osmanlılar bu tekniği o kadar ileri götürmüştür ki, bu gün bile bu milimetrik kürecikleri gelişmiş tekniklerle yapabilmek olanaksız gibidir. Birincisi aynı çapta küreciklerin elde edilmesi, ikincisi ise elde edilen bu küreciklerin zemine kaynak yapılması zorluğudur. Yine de zor olduğu kadar etkileyici de olan bu güherse kürecikleri ile, kemer tokaları, fincan zarfları, tepelikler, at koşumları ve kama kınları gibi değerli pek çok eser yapılmıştır.

güherse

Güher or güherse that corresponds to gem, is in short a word meaning "like jewel". They are glittering little balls scattered on different spots of silver or golden-made objects. Because they resemble the round-shaped seeds presents inside the hashish capsules, this method is also called art of hishas(hashas) by the Anatolian craftsmen.

We see that is used as a technique of decorating metal pieces of art since the ancient ages. Ottomans have improved this technique to such a level that is nearly impossible to produce these milimetric little bows even today's very advanced technology. The first difficulty is in producing a number of exactly the same diameter tiny balls and the second one is that of welding the obtained balls to the surface. However, a lot of precious pieces of art such as belt buckles, coffee cup holders, headdresses, horse harnesses, and dagger sheaths have been created with these difficult but that much impressive güherse balls.

Çetinkale İstasyonu

Sivas'ın Çetinkale istasyonudur yer. Beklenmektedir. Sofaj sisteminde bir arıza vardır trenin. Veya sebep bir başka şeydir. Gece yarısını çoktan geçmiştir zaman. Karanlık soğukla işbirliği yapmış, öyle saldırmaktadır insan ruhuna. İstasyonun yolcu bekleme salonunda devasa bir varilden yapılmış soba yanmaktadır. Varil sobanın beli kıvrım kıvrım bükülmüştür dayanamadığı ısıdan. Duvarların ne renk olduğu belli olmayacak kadar is, kir ve çatlaklarla doludur. Küçük pencerenin camları ancak yaz gelince çözülecek bir buz tabakasıyla, yerler sigara izmaritleri ve diğer atılmış pisliklerle talaşın karışımından meydana gelmiş bir örtüyle kaplıdır. Varil sobanın etrafına üşüşmüş insanların soluk benizlerinde kaybolmuş gözleri. Ve o gözlerdeki bezginlik, bıkkınlık, çaresizlik ifadesi hepsinden daha korkunçtur. İkinci Dünya Savaşından kalma bir görüntüdür her şey. Bir İstanbul beyefendisi bulunduğu çevrenin farkında değilmiş, etrafındaki insanlar yokmuş gibi konuşmaktadır. "Efendim" demektedir. "Bu devleti a dan z ye tebdil etmek gerekir" Pos bıyıkları ağzına giren Pütürgeli "Begim" diye başlamaktadır söze, sonra devleti düzeltmeye faydası olmayacak bir sürü fiili peş peşe sıralamaktadır. "Yine de düzelmez bu işler " diyerek cümlesini tamamlamıştır. İstanbul beyefendisi hiç birini duymamış gibi, Pütürgeli orada yokmuş gibi devam etmektedir "Efendim" ile başlayan cümlelerine.

Ben bu İstanbul beyefendisini tanımaktayım.

O benim retorik hocam; Önder Bey... Hani yaptığı işle bütünleşmiş, işini kendine kimlik gibi bürünmüş ender insanlar vardır. Onlardan biri. Dersin konusu, konuşmak. Eskiden Fesahat Ve Belâgat derlermiş adına. Bir yıl boyunca ifadedeki yanlışları öğretti bize. Sözde; zaaf-ı telif olmayacak, tenafür-ü kelimat bulunmayacak, Ve örnekleri. İkinci yıl, yanlış olmayan ifadelerin örnekleriyle geçti. Süleyman Nazif'in meşhur "Ayol bu mürettip hatası değil, mürettip sevabı" sözünü ilk Önder Bey'den

duymuştuk. İstanbul'un nezh zamanlarında, ellerinde bastonlu redingotlu beyefendiler yaşarken; Adalar vapuru iskeleye yanaşır, o kibar, o beyefendi ahali, birbirine yol gösterirmiş.

- "Buyurun beyefendi."

- "Reca ederim beyefendi siz buyurun"

- "Aaa, teeddüp ederim efendim kat'iyen olmaz, siz buyurun." Kaptan yukardan bağırırmış

- "Hadi beyler biriniz buyurun artık, tehir edeceğiz."

Önder Bey; yakamız paçamız açık, serseri bir tavırla karşılaştık yolda, toparlanır, ceketinin önünü düğmeler, ihtiram duruşuna geçer, ortaçağ asilzadeleri gibi başını hafifçe eğer öyle selam verirdi. Haliyle bir yanlış düzeltme yöntemiymi. Etkili miydi ? Kendimce etkiliydi. Ben utanır toparlanırdım. Ama arkadaşlarımın hepsi aynı düşüncede değildi. Hisar Dergisi'nde yazıları yayınlanırdı. Okurdum. Yazmaya özendirirdi. "İnanmak" konulu kompozisyonu beğenirse yayınlatacağını söyledi. Ben yazdığımı vermedim. Değerlendirme yaparken istediği gibi yazanın çıkmadığını söyledi, Geniş bir çerçeveden bakılmasının, mesela Andre Gide'nin bu konuda neler söylediğinin işlenmesinin gerekliliğini anlattı. Tıpkı benim yazdıklarımından bahsediyordu Ben yazımda Andre Gide için; "Romanlarındaki papaz okulu talebesi kahramanlarının elinden tutturur okuyucusunu, karanlık derin uçurumların kenarında yapayalnız bırakır" demiştim. Mustafa yazdıklarını okuduğu için hayret etmişti.

Ne işi vardı Önder Bey'in Çetinkale İstasyonu'nda. Ne konuşmaya çalışırdı pos bıyıkları ağzına giren Pütürgeli ile. Pütürgeli devleti düzeltmek için, hiç değilse dondurucu bir soğukta trenlerin doğru

dürüst çalışabilecek kadar düzeltmek için elbette kendince yöntemler önerecekti. Dünyasını dolduran maddelerle. Mesela odun ile. Ve yine kendi dünyasında en çok yer tutan işlemler ile. Mesela cinsel boyutlu fiillerle. Önder bey nasıl olurdu da bu ortamda bile etrafındakilere yokmuş gibi davranırdı. Beni gördü. Gözlerine baktım. Tanımasa çok kırılacaktım. Tanıdı. Ama gözlerinde öyle bir ifade vardı ki sanki bana:

–“ Olağanüstü bir ortamda karşılaşmış olabiliriz, fakat bu seninle benim senli benli olmamız için yeter sebep değil, bulunduğun yerde kal, bir adım daha fazla yaklaşma sakın ! ” diyordu. Anladım. Ve ben O’ na;

- “ Hocam, ben farklıyım, ben yazılarınızı okuyorum, sizin hayal ettiğiniz dünyayı seviyorum. Zaten Andre Gide’ den bahseden yazımı okuyamadınız. Okusaydınız beni böyle belirli mesafede tutmak için özel bir çaba sarf etmezsiniz. Yani pos bıyıkları ağzına giren Pütürgeli ile bana ayrı bir mesafe tayin etmeniz, beni ondan çok da ayırt edemediğiniz anlamına gelmiyor mu? ” demek istedim. Elbette başaramadım. Yıllar geçti hala başaramadım. Orada üşümek, hiçbir şey yapamayacak kadar üşümek, beli kıvrım kıvrım bükülmüş varil sobanın sıcaklığından şefkatli bir güven duygusu beklemek yapılabilecek her şeyi donduruyordu. Düşünceler donuyordu. İrade donuyordu. Eylem donuyordu. Hayal donuyordu. Isınabilmek sadece ısınabilmek saplantısıydı arta kalan.

Isınmak için donmuş elleriyle kompartımanlardan topladıkları kağıtları trenin ortasında yakmaya çalışan birkaç köylü tekme tokat aşağı atılmaktadır görevlilerce. Habersiz bir tren sesi, koşuşturma, hareketlenen trenin yüksek basamağına tırmanış, kapının demir koluna asılma, buz tutmuş kapının açılmakta direnmesi, üşümeye eklenen orada öylece asılı kalma korkusu, panik, buz tutmuş demire yapışan elin kurtarılamayışı, ölümün burnunun dibine kadar gelen korkusu, can havliyle asılan elin derilerinin birkaç parçasının buza yapışıp kalması, soğuk, acı

ve korkuyla birleşen bir şuur kaybetme anı. Hepsi bir korku filminde geçen sahneler gibidir. Fakat gerçektir.

Hep üşüdüğüm zamanlarda aklıma gelir bu küçük ayrıntılar.

Coşkun Yüksel

Sen Ne Kadar Kendinsin?

Bizimki maksat biraz da hizmet olsun. Amma biliyorsun, almadan vermek Allah'a mahsus. Bu dünyada her şey karşılıklıdır. Bedelini ödemedi hiçbir şeye sahip olamazsın. Bedelini ödemedi bir şeye sahip olmanın yeri burası değil. Bunlar çok harc-ı alem cümleler. Çocuklar bile biliyor. Yine de mızımızlanmanın ardı arkası kesilmiyor. "Dert çok hemdert yok düşman kavi talih zebun" diyerek şikayetlenme vesikaları herkesin el kitabı. Bu biraz tembelliğin, biraz korkaklığın, biraz da asalaklığın sonucu mudur acaba? Hayır böyle düşünmemek gerek. Biz yine de bilimsel yaklaşalım meseleye. Bu bilimselin yanına bir de çağdaş ekledim mi akan sular durur artık. Bütün söz haklarını gasbetmenin yolunu biliyorum.

Bak ! Konunun temeli eskilerde. İlkel insanda iki temel dürtü vardı. Açlık ve cinsellik. Birinci giderilince sıra ikinciye geliyordu. Yani karnını doyurduktan sonra. Açlığın giderilmesi ise avcılığa bağlıydı. Avlanacak bir sürü canlı vardı. Cesaretini toplayacaksın. Sessizce yaklaşacak ve saldıracaksın. Mesele tamamdır. Av olarak gözüne kestirdiğinden daha hızlı, daha cesur, daha yırtıcı olmak zorundasın. Yoksa aç kalırsın. İlkel insan hayatını devam ettirebilmek için avlanmak zorundaydı. Uygur insan tükettiğinden fazlasını ürettiği ve biriktirmeye başladığı için savaşıyor dediler. Bu artı değer teorisi çok makul ve mantıklı gelmekle beraber -yine hizmet babından- bir iki teoriyi de nazarı dikkate almakta fayda var. Birincisi, avlanarak karnını doyurmak zorunda kalan ilkel insanın, zamanla avcılığı bir saplantı haline getirmesidir. Uygur insan elbise giyindikten, hatta kravat takmaya başladıktan sonra da avcılığını içgüdüsel bir saplantı halinde devam ettirdi. Hatta ağzı var dili yok, biraz da aptal hayvancıkları avlamak artık zevk vermemeye başladı. Hemcinsleri olan diğer insanları avlamayı tercih etti. İkinci teori ise şöyle; insanoğlu diğer yırtıcı hayvanlardan daha yırtıcı ve tehlikeliydi. Binlerce yıl süren bu mücadele zayıf tarafın aleyhine gelişti. İnsanoğlu hızla üredi ve çoğaldı. Diğer canlı türleri hızla

azaldı. Bu sayısal dengesizlik avcı insanoğlunu yeni av alanları keşfetmeye itti. Elbette henüz evrenin diğer canlılarına saldırma imkanı olmadığı için kendi türlerine saldırmaya başladı. Aslında bu iki teorinin birleştiği bir nokta var: Sonuç. Sonuç olarak insanoğlu avcılığını devam ettiriyor. Aslında uygarlık avlanma şeklinin değişmesinden ibaret. Büyük üretim merkezleri kuran akıllı girişimciler, kitleler halinde insanların emeğini avlayarak açlığını giderdi. Semirdi. Böylece denge bozuldu. Avlayanlar semirdikçe avlananlar güçlerini kaybediyordu. Önce avlayabilme yetenekleri azaldı. Sonra düşünce yetenekleri, daha sonra beraber güç birliği yapma yetenekleri azalmaya başladı. Avcılar o kadar güçlendiler, o kadar akıllandılar, o kadar organize hale geldilerki tarihin son diliminde av olmaya direnebilecekleri yok ettiler. Geriye kalanları av olmaktan mutlu olmaları gerektiğine ikna ettiler. Hatta şu günlerde, yüzlerce uyduruk kavramla konuştukları karmaşık dilleri düşünme yeteneği yok olmaya yakın zavallı kitleleri şaşkına çevrimiş durumda. Aslında özet olarak "Bakın, siz bizim doyma bilmez iştihamızı, hükmetme, yönetme, yapabilme güdümüzü tatmin etmek üzere varsınız. Dünya düzeni budur. Bunun dışında bir şeyler düşünerek kendinizi fazla yormayın. Verdiklerimizle yetinin, mutlu ve huzurlu yaşayıp gidin. Evlenin ve çoğalın. Nasıl olsa doğan her çocuk bizlerin müstakbel avları olacak. Bizim istediğimiz kadar çoğalın bizim istediğimiz biçimde yetiştirin hemcinslerinizi. Size verdiklerimizi azımsamayın. Kimlik kartlarınız, sayılmanızı gösteren numaralarınız çok önemlidir. Bunlar olmasaydı ne yapardınız. Bizim işlerimize bakmayın. Biz avcılar arada sırada köşe kapmaca oynarız, can sıkıntısından. Bazılarımız yerinden kıpırdayınca diğerlerimiz koşar onun yerini alır. Haliyle bir kavga çıkar ama bu sizi ilgilendirmez." demekteler.

Bu arada alım-satım işlerinin aslında bir av ve avlanma işi olduğu gerçeğini göz ardı etmemeli. Pazarı ele geçiren büyük avcılardan artan dar alanlarda yapılan avcılık gerçek avcılık olamaz.

O işler, bağlı tavşana ateş etmek gibi bir şey. Eğer tavşan yerine ipi vuruyorsan üzülme. Sen zaten avcı değilsin ki.

Avcı olmadığını bilmen kadar ne olduğunu bilmen de önemli.

Çünkü global dünya düzeni diye kurulan bu büyük pazarı yerinden oynatacak aşka sahip olabilmen için ödemen gereken bedel, kendin.

Neden ? Neden kendini vermezsen bu aşka sahip olamazsın biliyor musun ?

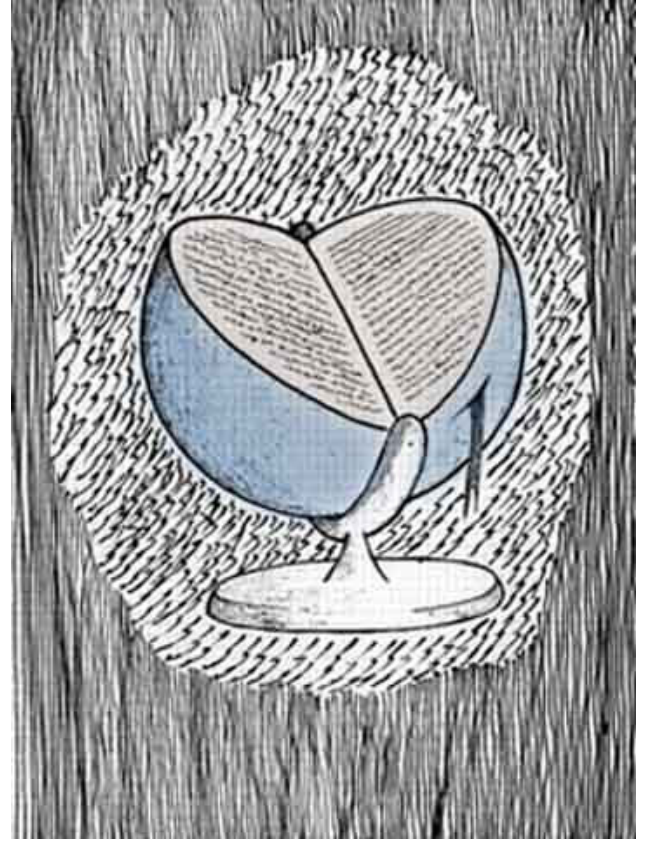
Çünkü ödemen gereken bedel sahip olduğun şeyler cinsinden hiçbir şeyi karşılamıyor. Sahip olduğun ne varsa, karşılığında reel hiçbir değer olmayan kağıt parçaları gibi, kredi kartlarındaki uyduruk puanlar gibi sadece bir hayal. Bir yanılsama. Bir varsayım. Büyük avcılar senin gerçekte varolan tek değerini, kendini, benliğini elinden alabilmek için babalarının resimlerini basıp renklendirdikleri kağıt parçalarıyla oyalanıp duruyorsun.

Haliyle asla kendin olamıyorsun.

Kendin olmadığın için pazarı yerle bir edecek Kaşka sahip olabilme imkanın kalmıyor.

Çünkü o aşka sahip olabilmen kendini vermene bağlı.

Bu konuyu şu efsaneyi anlatarak açıklayabilme ihtimali var.

Coşkun Yüksel

Deneme

Mustafa Atalay

Bir Faşodan Ahmed'e Mektup

değersine dolardır yolum. Tekrar dünyanın üstüne hayırlamak için ne kadar kahpe olduğumu ve tekrar dünyaya yüzüne yumruklar sallamak için. Ama bu son zamanlarda benimde sana dair hiçbir zaman sevgi geçmiyordu. Neydin sen, kimdin, sen aslında hiçbir şeyimdin, ne çok yağmurların silemediği, zaten yok bir tren penceresinde. Olmayanın olmadığını ispat için kendimle sana dair, haklılığımı ispat için yazılar yazdım. Ölümüne mücadele ettiğim pis bir eşkiya, hiç kimse misin bilmem ki nesin, bu kadar uğraştığım?...

Seni bir nisan akşamında dinledim, yağmurların delice dövdüğü bir gün bitiminde. Ah işte o zaman başladı, sana bu bitmez zaafım kirli sakallı eşkiya...

Yalnızlıklarım bir telefon direği gibi çatırdadığı günlerde, mutlu bir yusufluk gibi girdin kulaklarımdan beynime. Bir bilebilsen seni seviyorum diyebilmek için kendimle ne kadar mücadele ettiğimi. Adın geçince, bir melodini duysam kalabalıklarda hep sana küfrettim. Bunaldığım tüm zamanlar seninle dingin denizlere dönüyordu. Seninle tüm güzellikler düşünce eksenime, yüreğime doluyordu. Seninledünyayı ciğerime, göğsümün

İsyanın dilini yüreğimin musluğuna bağladın. Yürek taşıyan insanlarda ölmeyen, sönmeyen, dinmeyen asi bakışlı çocuk gözüyle gören bir göz olduğunu bana fark ettirdin. Sıcak bir ekmeğin buğusunda dostluğu, aşkı paylaştırdın. Paylaştığımı her şeyimle yaşamamı öğrettin. Aşkımı yüreğimin gönderine çekip, orada dalgalandırdın. Mavzer çatarken dağlarda, nazlı bir ceylanın pınara inişini namlunun arpacığında izleyen insanlar miti. Aşkı parmak uçlarından isyanla kana kana senden içtim.

Dallarda hare hare patlayan tomurcuk, ırmaklardan çağıldayan gül kokulu eşkiya, kan gölünde yıkanan can kardaş, baharlarda dört duvarlı betonlardan taşan güzellikler prensi, seni ancak o şehirde (Paris) çaldırmadığın soğanınla ekmeğin paklar. Öyle yalnız kaldınki, çok iyi biliyorum. Türküler söylüyorum sana duyuyor musun? Aç da gel gelinmez kapılardan. Nazlıcan'la, Bedirhan'la yardığınız ablukaları, kancık pusuları yarar gibi şimşek gibi, yağmur gibi, damarlardan fişkırın kan gibi çık da gel dostum. İnandır beni savaş kartalı, yürek savaşçısı. Yoksa sen de gidip de dönmeyen ah ulan Rıza mısın?

Senden sonra kılıç balığı; acıktım... Dışarılara çıktım. Dostlarımla buluştum. Kapılar kapalı, perdeler örtük. Senden sonra belki bir zerren, belki bir yürek kıpırtın düşmüştür diye bir çok insanı dinledim. Ama nafiye. Gölge gövdeyi temsil etmediği gibi, senin de esamene rastlamadım. Acaba diyorum; seninle ben de mi her şeyimi yitirdim? Kimbilir...

Akşam oldu. Karanlıklar çöktü. Bir daha benim için güneş doğmadı. Ben pencerenin önünde hala seni bekliyorum. Yollarda yalınayak, avucuna bir bilet parası sıkıştırılmış, yaşlı gözleriyle bir çocuk seni bekliyor. Akan gözyaşını silersin belki diye. Bağdat üzerinde uçan tüm kuşlar sana selam olsun diye en güzel kanatlarını gönderdiler. Metrisin önünde yerlere vurduğun hasretin rüzgar oldu sana doğru esiyor. Akşamları ılgıt ılgıt esen rüzgarlar Hazar Denizi'nde petrol mavisini köpük gönderiyorlar sana. Beyler Dere'sinden İlker Kardeş "beni unutmayın" diyor. Suphi; yalnızlıklarıyla dolu o evinde, Daskapital'inin en saklı köşesinden sana selam söylüyor. Lili Marlen şarkısı söyleyen tüm Avrupalı askerlerin kucağında. Şarkının İngilizce'sini öğren emi?

Sana hiç kimse Atsız'a benzediğini söyledi mi hiç? Ben önce Atsız'la tanıştım şiirde. Geri Gelen Mektup şiiriyle aşta eğilmeden, erkekçe, mertçe, bir bıçak gibi kalınılacağını öğrendim. Sonra senin müzikte bu vasfı taşıdığını öğrendim. Sevgide dahi "eyvallah" demeyin bir tarafın oldu hep. Belki de seni Atsız'dan ödünç aldım.

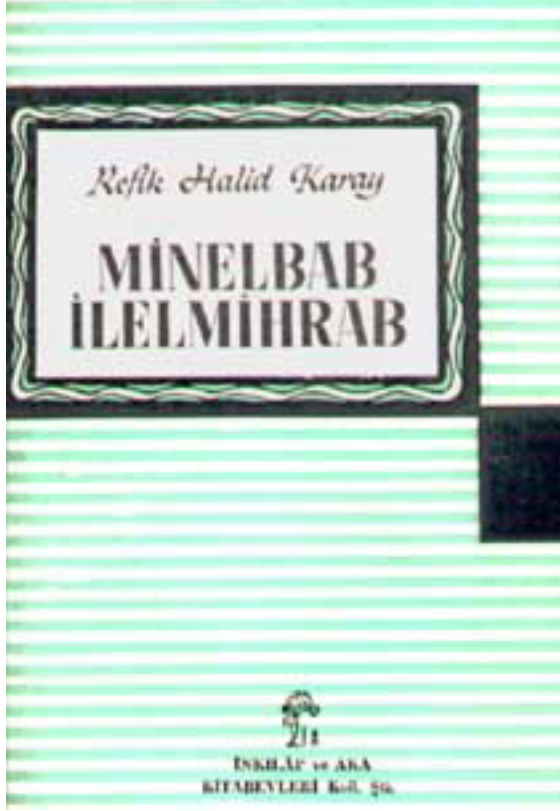
Türkiye gidemeyenlerin kaldığı canım ülkem. Gidenlerinse asla yerinin doldurulamayacağı yer. Her gün daha fazla çoraklaşan, pardon vıcık vıcık lümpenleşen ülkem. Ülkemin dilini güzelleştiren ses ve dil bayrağı, sen de gittin. Bir dil nasıl bal, şerbet olur diye sorsalar. Şiir derim, şair derim, müzik derim. Ve şiiri hafızalara çakan, mıhlayan melodiler derim. Yazık ki melodi ve hafızasını kaybeden Türkiye'nin mankurtlaştığını senden sonra üzülenek yaşıyorum.

Burjuvazinin başkenti Paris'in bir sabahında, kucağında mavzerin olmadan, Karlı Kayın Ormanları'ndan fersah fersah uzaklarda marş söylemeden, pisi pisine ölüp gittin bu dünyadan. Üstelik ömrünün son bir yılında köpeklerle dalaşmadan, belaya bulaşıp kaçarak ve cop yemeden geçtin gittin.

Evet bu benim ne sana ağlayarak, ne de ayaklarına kapanarak bir yalvarışımıdır. Bu yürekleri çelikten, bilekleri Estergon demiri misyonundan gelen taban tabana zıt olduğun bir faşonun (Devlet ana sayesinde faşolukta uzatmaları oynayan) 20 yıl sonra, seni önce kendine sonra da tüm aleme sevdiğinin itirafıdır. Seni seviyorum ve fakat sana Allah'tan rahmet diliyorum.

Mustafa Atalay

Minelbab İlelmihrab

Önsözden bu kitabın bir hatırat olduğunu, 1923 yılında kaleme alındığını, yazılıp da tefrika edilmeye başladığında büyük rağbet görüp gürültü kopardığını, iki defa yasaklandığını, 24 yıl sonra 1948 de tekrar tefrika edildiğinde eski rağbetin devam ettiğini, nihayet 1964 yılında kitaplaştırıldığını öğreniyoruz. Önsöz, “Fakat hatırat denince onu -emsali gibi- bir müdafaname yahut eski arkadaşlara hücum, yeni politika adamlarına hulûs gibi düşüncelerle yazılmış bir ithamname sanmayınız. Bu, mütareke devrinin hususi bir tarihçesidir. Günü gününe duyulmuş hislerin nakşından başka bir maksat takip etmiyor.” cümleleriyle bitiyor.

Dr. Rıza Nur’un “Hayat ve Hatıratım” ismi var kendi yok olduğu yıllarda, o kitabı bir şekilde eline geçirip de okuyanlar ruhbanlar gibi gizli, sırlı bilgiler fısıldar bizler de dinlerdik. Şaşkınlık, hayranlık, gıpta ve biraz da kıskançlık içinde. O kadar çok Rıza Nur efsanesi dinledik ki, okuduğumuzda hiçbir cazibesi etkisi ve özelliği kalmamıştı. Zihnimi yokladığımda Rıza Nur’dan bir tek cümle kaldığını görüyorum. “Tahkiyede bir Ahmet Cevdet vardır bir de ben”

Minelbab ilelmihrab” başlığının altında bir açıklama cümlesi “1918 Mütarekesi devrinde olan biten işlere ve gelip geçen insanlara dair bildiklerim” alt başlık olarak kullanılmış. İnkılap ve Aka Kitabevi, Tan Gazetesi Matbaası, İstanbul, 1964 künye bilgileri olarak göze çarpıyor. “Külliyattan, Kitabevimiz tarafından neşredilenler, 1-Sürgün, 2-Memleket Hikayeleri, 3-Dişi Örümcek, 4-Bu bizim Hayatımız, 5-Minelbab İlelmihrab” açıklaması eklenmiş. Sonra önsöz başlıyor.

Tahkiyede gerçekten Ahmet Cevdet var. Rıza Nur da var muhakkak. Ama başkaları da var. Bunlardan biri de Refik Halit. Refik Halit’i okumadan Türkçe’nin tadına varamazsanız. Çocukluğumuzda okuma kitaplarında okuduğumuz “Eskici” nin, “Sürgün” ün “Dişi Örümcek” in, “İki Cisimli Kadın, İki bin Yılın Sevgilisi, Yezid’in Kızı, Dört Yapraklı Yonca, Nilgün, Karlı Dağdaki Ateş” ve diğerlerinin yazarı Refik Halit.

Politik kimliği yüzünden gerçek değerini bulamamış bir edebiyat ustası Refik Halit.

Köksüzlüğün unutturduğu bir çok değer gibi nisyan perdesine bürünmüş olan Refik Halit. Kendi döneminin eli kalem tutan, bir şekilde memleketi düzeltmeye ve adam etmeye kararlı aydınlar gibi çöküp giden uygarlığın tarih sahnesine bıraktığı birkaç pırıltı gibi kudretini lisanına ve ifadesine aksettirebilmiş Refik Halit.

Minelbab İlelmihrab; kapıdan mihraba kadar anlamına gelen bir deyim. Ne varsa, hepsi gibi bir anlam yükleniyor. Kitap, Refik Halit'in ısrarla kimseyi karalamak veya kendimi temize çıkarmak için değil diye takdim etmeye çalıştığı hatıraları. Ömrünün en çalkantılı bu ülkenin de ömrünün en çalkantılı dönemlerinden birinden kesitler sunuyor. Birinci Dünya Savaşı sonudur. Ülke işgal altındadır. Bütün topraklar kaybedilmiştir. Bu duruma gelişin en önemli nedeni olan iktidar sahipleri, İttihat ve Terakki parti mensupları ortadan çekilmişlerdir. Bunlara tek alternatif durumda olan Hürriyet ve İtilaf partisi iktidarı devralmıştır. Bu arada Anadolu'da Kuvay-i Milliye hareketi başlamıştır.

Refik Halit bu günkü Ulaştırma Bakanlığı seviyesinde olan Posta Umum Müdürlüğü makamındadır. Kitaptaki, hatıraları İngilizlerin işgali kaldırmasına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Tarihsel belgelerden daha çok bir roman tadı ve üslubunda kişiler ve kişisel görüşler içermektedir. Refik Halit, Cumhuriyet dönemiyle Beyrut'ta sürgün hayatına başlar. Meşhur yüzellilikler listesindedir. Her ne kadar ısrarla kimseyi karalamak ve kendini temize çıkarmak niyetiyle yazmadığını söylese de asıl amacının bu olduğu usta bir romancı, kudretli bir kalem erbabı olmasına bağlı olarak satır aralarına sakladığı bu ana fikir kitabı bitiren okuyucunun zihninde kendiliğinden oluşuyor.

Bu yönüyle yakın tarihe bir pencere açmakta. Sözgelimi, yabancı uzmanların ülkeyi yönetme fikri gibi, kalabalıkların haber tufanı ile nasıl bilgisiz bırakıldığı gibi bir çok kez tekerrür eden tarihsel tekrarları işaret etmesi bakımından da önemli. Ama ben Rıza Nur'un hatıratından aklımda kalan tek cümle gibi, Minelbab İlelmihrab'ı hep o üstün tahkiye kudretiyle, Türkçe'nin tadını tattıran ifade gücüyle hatırlayacağım.

Şiir Defteri

Ümit Yaşar Oğuzcan

Beni Unutma

Bir gün gelir de unutmmuş insan
En serdiği hatıraları bile
Bari sen her gece yorgun sesiyle
Saat on ikiyi vurduğu zaman
Beni unutma

Çünkü ben her gece o saatlerde
Seni yaşıyor ve seni düşünürüm
Hayal içinde perişan yürürüm
Sen de karanlığın sustuğu yerde
Beni unutma

O saatlerde serpilir gülüşün
Bir aruç su gibi içime ey yar !
Senin de başında o çılgin rüzgar
Deli, deli esirerirse bir gün
Beni unutma

Şiir Defteri

Pahit Sitki Tarancı

Korktuğum Şey

*Gün çekildi pencerelerden
Aynalar baştan başa تنها
Ses gelmez oldu pencerelerden
Gökyüzü döndü siyaha*

*Sular kesildi çeşmelerden
Nereden dolacak bu tas nerden
Nergislerin açtığı yerden
Ey kuş uçurtmayan ejderha*

*Korkuyorum bu gecelerden
Benim şimdi beni seyreden
Bel bağladığım tepelerden
Gün doğmayabilir bir daha*

Sinema

“Kuzuların Sessizliği” devam filmi

HANNIBAL

1991 yılında gösterime giren “Kuzuların Sessizliği” filminden tanıdığımız Dr Hannibal Lecter on yıldır FBI tarafından aranıyor ve seyirci tarafından sinema salonlarında bekleniyordu. Sonunda geri döndü. Fazla kilosu olanların dikkatine kendisi etoburdur!

Kuzuların Sessizliği; En iyi film, En iyi yönetmen, En iyi erkek oyuncu ve En iyi kadın oyuncu olmak üzere dört dalda Oscar ödülü almış bir film.

Film Thomas Harris’in kitabından uyarlanmıştı ve ikinci kitap herkes tarafından sabırsızlıkla bekleniyordu. Hatta Dino De Laurentiis henüz yazılmamış kitabın haklarını satın alır. Sonunda beklenen kitap yazılır ve satış rekorları kırar. Ardından filmin çekimleri başlar. Bu kez film adını kahramanımızın adından alır ; HANNIBAL. Fakat bu ismin ilginç çağrışımları vardır: Bunlardan biri İngilizcede yamyam anlamına gelen “cannibal” kelimesi ile kafiye uyumu sağlaması, ikincisi ise Romayı değişik savaş teknikleri ile mağlup eden ünlü Kartaca Zaferinin hükümdarının isminin de Hannibal

olmasıdır.

Kuzuların Sessizliği filmindeki ekibin dağılması büyük bir sorun. Eski ekipten geriye kalan tek kişi “filmin olmazsa olmazı” Anthony Hopkins’dır. Jodie Foster’ın yerini bu kez Julianne Moore doldurmaya çalışıyor.

Konu: FBI ajanı Clarice Sterling beş kişinin ölümüyle sonuçlanan operasyonun sorumlusu olduğu gerekçesi ile açığa alınır. Bundan sonraki amacı eski düşmanı Dr Hannibal Lecter’ı yakalamaktır. Hannibal’ın hayatta kalmayı başaran tek kurbanı Mason Verger ise tekerlekli sandalyede intikam alacağı günü beklemektedir. İntikam için tüm servetini kullanmaktan çekinmeyen Verger’in tek isteği özel yetiştirdiği domuzlarının Hannibal’ı parçalayarak yediklerini görmek. Hannibal’ı yakalamak içinde ajan Sterling’i kullanır.

ABD’de durum böyle iken Hannibal’da Rönesans’ın anavatanı Floransa’da (İtalya) Dr. Fell adıyla tarihi bir kütüphanede görevlidir. Sanat tarihi, opera ve klasik müzikle ilgilenmektedir. Floransa’da görevli olan müfettiş Pazzi, Sterling’in yardımı ile; kütüphanedeki Dr. Fell’in asıl adının Hannibal olduğunu, FBI tarafından arandığını ve insan eti yediğini öğrenir. Bunun üzerine araştırma yapan müfettiş Hannibal’ı yakalatana yüklü para ödülü verileceğini de öğrenir ve paranın peşine düşer.

Yorum: Hannibal’a sıradan bir filmmiş gibi gidenler gerçek korkuyu ve dehşeti hissedebilirler. Aynı zamanda vejetaryen olmaya karar verebilirler. Fakat bilinçli gidenler tatmin olmayabilirler. Çünkü korku dolu sahnelere hazırlık aşamalarını hisseden

seyirci, olayların bir yerde paklat vereceğini, korkunun başlayacağını bekliyor. Fakat o sahneler bir türlü gelmiyor.

Aslında Hannibal'ın tek sorunu birinci filmin mirasını yemekte olan bir senaryoya sahip olması. Kuzuların Sessizliği sıradan bir korku filmi değildi, korku sahneleri hayali ve dini değildi, gerçekçiydi!

Bence filmi izlenebilir kılan kişiler Anthony Hopkins (Hannibal), Ridley Scott (Gladyatörden ve seçiciliğinden tanıdığımız usta yönetmen) ve Giancarlo Giannini'(Müfettiş Pazzi) dır.

Bunun dışında ; filmin başındaki FBI operasyonunun hareketli sahneleri, Müfettiş Pazzi ve Hannibal arasındaki ilişkiler, Müfettişin yüzünden okunan korkusu, Floransa'nın tarihi yapısının ve estetik güzelliğini öne çıkaran sahneler ve son olarak görüntülerin müziğe uyumu.

Bence hafızalardan çabuk silinecek bir film. Hannibal'ın bitişi üçüncü filmin çekileceğine bir işaret, bekleyelim ve görelim.

Yönetmen : Ridley Scott Oyuncular : Anthony Hopkins, Julianne Moore, Giancarlo Giannini, Francesca Neri ve Ray Liotta Senaryo: David Mamet, Steven Zaillian (Thomas Harris'in aynı adlı romanından) Görüntü Yönetmeni : John Mathieson Müzik : Hans Zimmer Kurgu : Pietro Scalia Yapım Tasarımcısı: Norris Spencer Yapımcı : Dino De Laurentiis, Martha De Laurentiis Süre : 131 Dakika Yapım : ABD Dağıtımçı : UIP Gösterim Tarihi : 6 Nisan 2001

İsmail KARAMAN